

Siła wyższa w stawce zasiłku - zmiany w programie po interpretacji ZUS

Nieobecność rodzaju *Siła wyższa* została wprowadzona w ramach rozwiązań tzw. Dyrektywy Work-Life Balance. Szczegółowy opis definiowania tego rodzaju absencji w programie znajduje się w osobnym materiale: <https://portalklienta.streamsoft.pl/faq/dyrektywa-work-life-balance-w-systemach-streamsoft/#nowe-rodzaje-absencji-urlop-opiekunczy-zwolnienie-sila-wyzsza>.

Z uwagi na możliwość rozliczania siły wyższej zarówno dziennie jak i godzinowo oraz zmieniające się interpretacje ZUS w zakresie ujęcia tych absencji w składnikach wynagrodzenia, od wersji 17.0.372.136 w systemach Streamsoft Pro i Streamsoft Prestiż wprowadzone zostały modyfikacje, które dostosowują wyliczanie podstawy wymiaru zasiłku w przypadku wystąpienia siły wyższej.

Zmiany te zostały wprowadzone na podstawie stanowiska ZUS „*Siła wyższa*” – *zasady uzupełnienia wynagrodzenia pracownika*, opublikowanego 19 września 2024 r.: [„Siła wyższa” – zasady uzupełnienia wynagrodzenia pracownika - ZUS.pdf \(link do artykułu ZUS\)](#)

Spis treści

Zmiana założeń	1
Zmiany w programie	2
Przykłady wyliczeń wynagrodzenia w stawce godzinowej z uwzględnieniem siły wyższej	3
Siła wyższa rozliczana dziennie	3
Siła wyższa rozliczana godzinowo	6
Uzasadnienie wprowadzonych rozwiązań w systemie	10

Zmiana założeń

W przypadku wystąpienia zasiłku oraz zwolnienia z powodu siły wyższej, w zależności od:

- stosowanych składników wynagrodzenia: zmiennych lub stałych
- sposobu rozliczenia zwolnienia z powodu siły wyższej: dziennego lub godzinowego

przyjmuje się odmienny sposób liczenia stawki zasiłku. Dopełnienie składnika stałego polega na przyjęciu wartości za cały miesiąc, natomiast dopełnienie składnika zmiennego polega na zastosowaniu proporcji wartości składnika w stosunku do ilorazu *dni do przepracowania do dni przepracowanych*.

Dotychczasowe założenia wyliczania wynagrodzenia w systemach Streamsoft Pro/Prestiż opierały się na przepisach *ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa z dnia 25 czerwca 1999 r.* (Dz.U. 2023 r. poz. 5780) i traktowały stawkę godzinową jako **stały składnik wynagrodzenia**. W wyniku publikacji stanowiska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych *Siła wyższa* – *zasady uzupełnienia wynagrodzenia pracownika* z 19.09.2024 r. wynagrodzenie wyrażone stawką godzinową uznaje się za **wynagrodzenie zmienne**.

Rozszerzone wyjaśnienie zmiany założeń oraz wprowadzenia modyfikacji znajduje się w rozdziale Uzasadnienie wprowadzonych rozwiązań w systemie.

Zmiany w programie

Zmiany wprowadzone w programie mają zastosowanie w przypadku rozliczania pracowników stawką godzinową. Jeśli w firmie stosowane są wyłącznie wynagrodzenia naliczane na podstawie miesięcznej płacy zasadniczej i wynikającej z niej płacy podstawowej, to nie ma konieczności dokonywania zmian w algorytmach płacowych.

W przypadku rozliczania pracowników stawką godzinową **algorytm płacowy powinien zawierać składnik *Płaca godzinowa (PLGOD)***, który w przypadku zaistnienia zwolnienia z powodu siły wyższej, podczas dopełniania wartości składnika zostanie potraktowany jak składnik zmienny.

The screenshot displays the 'Dane składnika płacowego' dialog box within the 'Składniki płacowe' application. The main window shows a list of components, with 'PLGOD' selected. The dialog box contains the following sections:

- Dane składnika płacowego:** Kod: PLGOD, Nazwa: Płaca godzinowa.
- Ustawienia:**
 - Zaokrąglenie: do 1 grosza
 - Wliczać do zasiłków: **dopełniać do miesiąca** (highlighted with a red arrow)
 - Wliczać do macierzyńskiego: liczyć jak zasiłki
 - Wliczać do urlopu: średnia z poprzednich r
 - Wliczać do ekwiwalentu: obecna wartość
 - Wlicz do podstawy nocnych:
 - Wlicz do premii procentowej:
 - Wlicz do podst. nadgodzin:
 - Wlicz do podst. dopłaty nad:
 - Można potrącić 100% wartości tego składnika:
- Potrącenie:** Rodzaj: niekontrolowany
 - Gdy pracownik choruje przed upływem miesiąca, weź ten składnik do liczenia stawki chorobowego
 - Stanowi podstawę dla potrąceń komorniczych i alimentów
- Pozostałe:**
 - Licz dla wszystkich
 - Przepisywać wartość
 - Do zbiorówki
 - Do karty wynagrodzeń
 - Rozdzielać na koszty
 - Nie licz jak nie we wzorze
 - Narastająco
 - Nie pokazuj na oknie edycji
 - Licz także w walucie
- Dodatkowe:**
 - Przy przepisywaniu zastosuj: [dropdown]
 - Przy przeliczaniu składników stawka urlopu pobierana jest z aktualnego wyliczenia (miesiąca)
- Wliczać:**
 - Do brutto (+) [na plus (+) dropdown]
 - Do zdrowotnego
 - Nie wpływa na DOPL
 - Do emer. i rent.
 - Do wypłaty
 - Do potrąceń (+)
 - Do chor. i wypad
- Ograniczenie wartości:**
 - Min wartość: -999 999 999,00
 - Max wartość: 999 999 999,00

Buttons at the bottom: Zapisz, Anuluj, Pomoc.

W składniku płacowym *Za zwolnienie - siła wyższa (SIWYZ)* konieczne jest ustawienie pola *Wliczać do zasiłków* na wartość **dopełniać do miesiąca**. Wartość ta zostanie ustawiona automatycznie podczas aktualizacji systemu do wersji 17.0.372.136.

Dane składnika płacowego

Kod: SIWYZ

Nazwa: Za zwolnienie - siła wyższa

Wzór główny: >

Wzór w algorytmie: >

Ustawienia

Zaokrąglenie: do 1 grosza

Wliczać do zasiłków: **dopełniać do miesiąca**

Wliczany tylko gdy występuje w aktualnym zaszerogowaniu

Wliczać do macierzyńskiego: licz jak zasiłki

Wliczać do urlopu: nie wliczać

Wliczać do ekwiwalentu: obecna wartość

Wlicz do podstawy nocnych

Wlicz do premii procentowej

Wlicz do podst. nadgodzin

Wlicz do podst. dopłaty nad.

Można potrącić 100% wartości tego składnika

Ograniczenie wartości

Min wartość: -999 999 999,00

Max wartość: 999 999 999,00

Potrącenie

Rodzaj: niekontrolowany

Gdy pracownik choruje przed upływem miesiąca, weź ten składnik do liczenia stawki chorobowego

Stanowi podstawę dla potrąceń komorniczych i alimentów

Pozostałe

Licz dla wszystkich Przepisywać wartość Do zbiorówki

Do karty wynagrodzeń Rozdzielać na koszty Nie licz jak nie we wzorze

Narastająco Nie pokazuj na oknie edycji Licz także w walucie

Dodatkowe

Przy przepisywaniu zastosuj: >

Przy przeliczaniu składników stawka urlopu pobierana jest z aktualnego wyliczenia (miesiąca)

Wliczać

Do brutto (+) Nie wpływa na DOPL Do emer. i rent. Do wypłaty

Do potrąceń (+) Do chor. i wypad

Zapisz Anuluj Pomoc

Uwaga!

Ze względu na różnorodność algorytmów do naliczania płac i możliwość wystąpienia zaawansowanych wzorów, do ich prawidłowej modyfikacji może być konieczna **usługa serwisowa**. W celu jej umówienia należy skontaktować się z Service Desk Streamsoft lub Opiekunem.

Przykłady wyliczeń wynagrodzenia w stawce godzinowej z uwzględnieniem siły wyższej

Poniższe obliczenia oparte zostały o przykłady w artykule ZUS.

Siła wyższa rozliczana dziennie

Przykład IV z artykułu ZUS

- **Miesięczna norma godzinowa** - 168 h (21 dni)
- **Dni (godziny) przepracowane** - 160 h (20 dni)
- **Wynagrodzenie pracownika** - stawka godzinowa 30 zł
- **Nieobecności** - 1 dzień absencji z powodu siły wyższej

- **Nadgodziny** - 6 nadgodzin płatnych 150 %

Wyliczone składniki wynagrodzenia:

- **Płaca godzinowa:** 160 h x 30 zł = 4 800 zł
- **Nadgodziny:** 6 x 30 zł = 270 zł
- **Premia** (400 zł pomniejszona proporcjonalnie o nieobecność z powodu siły wyższej): 380,95 zł)
- **Zwolnienie-siła wyższa:** 4800 zł + 270 zł + 380,95 zł = 5450,95 zł / 166 h x 8h x 50% = 131,36 zł

Dane płacowe: Kowalski Jan - Nr akt: 0016

1 Brutto 2 Potrącenia 3 Fundusze ZUS 4 Zasiłki netto 5 Zasiłki rodzinne 6 Zasiłki brutto 7 Wypłata 8 Osoby zwolnione z podatku

Brutto

Ilość dni do przepracowania	21	Stawka godzinowa	30,00
Ilość dni przepracowanych	20	Ilość godzin pracy	160,00
		Płaca godzinowa	4 800,00

Ilość godzin urlopu	0,00	Podstawa nadgodzin	30,00
Ilość dni urlopu	0	Ilość nadgodz. 50%	6,00
Stawka urlopu	0,00	Kwota za nadgodziny 50%	270,00
Godzinowa stawka urlopu	0,00	Godziny urlopu opiekuńczego	0,00
Za urlop	0,00	Dni urlopu opiekuńczego	0
Godz. stawka url. okol.	34,07	Ilość godzin zwolnienia - siła wyższa	8,00
Ilość godzin urlopu okolicznościowego	0,00	Za zwolnienie - siła wyższa	131,36
Za urlop okolicznościowy	0,00	Premia miesięczna	380,95

Brutto 5 582,31

Brutto 5 582,31 Potrącenia 1 446,86 Do wypłaty 4 135,45

Wymuś Oblicz Zasiłki Obliczaj w trakcie Wpisano dane

Zamknij Pomoc

Następnie wystąpił zasiłek i wyliczenie podstawy wymiaru oraz stawki zasiłku prezentuje się następująco:

Rozbicie składników wykorzystanych w obliczeniu podstawy chorobowego				
Chorobowe		Macierzyńskie		
Za okres	Dni przepr.	Składnik	Wartość składnika	Wartość wliczona
2/2024	20 z 21	Premia dopełniana	380,95 zł	345,1578 zł
2/2024	20 z 21	Za zwolnienie - siła wyższa	131,36 zł	119,0181 zł
2/2024	20 z 21	Płaca godzinowa	4 800,00 zł	4 349,0160 zł
2/2024	20 z 21	Kwota za nadgodziny 50%	270,00 zł	232,9830 zł
2/2024	20 z 21	Pomniejszenie za 1 dni siły wyższej	-132,81 zł	-114,5999 zł
<u>Podsumowanie</u>		Stawka miesięczna:	4 931,58 zł	Stawka dzienna: 164,39 zł
Pokazuj:		same składniki		

Ze względu na to, że wynagrodzenie z tytułu zwolnienia z powodu siły wyższej jest składnikiem zmiennym, to w podstawie wymiaru zasiłku chorobowego uwzględnione zostało dopełnienie stawki za zwolnienie z powodu siły wyższej wg wzoru:

Sumę składników dopełnianych (płaca godzinowa, premia oraz za zwolnienie-siła wyższa) podzielono przez ilość dni przepracowanych:

$$(4800 \text{ zł} + 380,95 \text{ zł} + 131,36 \text{ zł}) / 20 = 265,61 \text{ zł}$$

Otrzymana kwota to stawka dzienna, którą należy pomniejszyć o 50%:

$$265,61 \text{ zł} \times 50\% = 132,81 \text{ zł}$$

Kwota ta stanowi wartość składnika *Pomniejszenie za 1 dni siły wyższej*.

Zastosowanie symbolu absencji rozliczanego **dziennie**, spowodowało pomniejszenie dni przepracowanych (powyżej zrzut ekranu z przykładem).

Uwaga!

W przypadku użycia symbolu absencji z powodu siły wyższej rozliczanej **godzinowo**, dni przepracowane nie zostaną pomniejszone. Stawka zasiłku w obu przypadkach będzie posiadała tę samą wartość poprzez zastosowanie:

- w pierwszym przypadku pomniejszenia o siłę wyższą
- w drugim przypadku zwiększenia o siłę wyższą.

Zwolnienie z powodu siły wyższej udzielone w godzinach nie jest uwzględniane do weryfikacji czy dany miesiąc został przepracowany w połowie i czy może być ujęte w wyliczeniach stawki zasiłku.

Rozbicie składników wykorzystanych w obliczeniu podstawy chorobowego				
Chorobowe		Macierzyńskie		
Za okres	Dni przepr.	Składnik	Wartość składnika	Wartość wliczona
2/2024	21 z 21	Premia dopełniana	380,95 zł	328,7218 zł
2/2024	21 z 21	Za zwolnienie - siła wyższa	131,36 zł	113,3505 zł
2/2024	21 z 21	Płaca godzinowa	4 800,00 zł	4 141,9200 zł
2/2024	21 z 21	Kwota za nadgodziny 50%	270,00 zł	232,9830 zł
2/2024	21 z 21	Zwiększenie za 8 godzin SW	132,81 zł	114,5997 zł
2/2024		Suma składników za okres	5 715,12 zł	4 931,5750 zł
<u>Podsumowanie</u>		Stawka miesięczna: 4 931,58 zł	Stawka dzienna: 164,39 zł	

Pokazuj: składniki i wytuszczone sumy

Drukuj Anuluj Pomoc

Siła wyższa rozliczana godzinowo

Przykład V z artykułu ZUS

- **Miesięczna norma godzinowa** - 168 h (21 dni)
- **Dni (godziny) przepracowane** - 148 h (18 dni)
- **Wynagrodzenie pracownika** - stawka godzinowa 30 zł
- **Nieobecności:**
 - 4 h absencji z powodu siły wyższej
 - 2 dni zwolnienie lekarskie

Wyliczone składniki wynagrodzenia:

- **Płaca godzinowa:** 148 h x 30 zł = 4 440 zł
- **Premia** (400 zł pomniejszona proporcjonalnie o nieobecność z powodu siły wyższej): 352,38 zł)
- **Zwolnienie-siła wyższa:** 4440 zł + 352,38 zł = 4792,38 zł / 148 h x 4h x 50% = 64,76 zł

Dane płacowe: Dąbrowska Katarzyna - Nr akt: 0018

1 Brutto 2 Potrącenia 3 Fundusze ZUS 4 Zasiłki netto 5 Zasiłki rodzinne 6 Zasiłki brutto 7 Wypłata 8 Osoby zwolnione z podatku

Brutto

Ilość dni do przepracowania	21	Stawka godzinowa	30,00
Ilość dni przepracowanych	18	Ilość godzin pracy	148,00
		Płaca godzinowa	4 440,00
Ilość godzin urlopu	0,00	Podstawa nadgodzin	0,00
Ilość dni urlopu	0	Ilość nadgodz. 50%	0,00
Stawka urlopu	0,00	Kwota za nadgodziny 50%	0,00
Godzinowa stawka urlopu	0,00	Godziny urlopu opiekuńczego	0,00
Za urlop	0,00	Dni urlopu opiekuńczego	0
Godz. stawka url. okol.	32,38	Ilość godzin zwolnienia - siła wyższa	4,00
Ilość godzin urlopu okolicznościowego	0,00	Za zwolnienie - siła wyższa	64,76
Za urlop okolicznościowy	0,00	Premia miesięczna	352,38
		Brutto	5 052,36

Brutto 5 052,36 Potrącenia 1 256,70 Do wypłaty 3 795,66

Wymuś Oblicz Zasiłki Obliczaj w trakcie Wpisano dane

Następnie wystąpił zasiłek i wyliczenie podstawy wymiaru oraz stawki zasiłku prezentuje się następująco:

Rozbicie składników wykorzystanych w obliczeniu podstawy chorobowego				
Chorobowe		Macierzyńskie		
Za okres	Dni przepr.	Składnik	Wartość składnika	Wartość wliczona
2/2024	19 z 21	Premia dopełniana	352,38 zł	336,0759 zł
2/2024	19 z 21	Za zwolnienie - siła wyższa	64,76 zł	61,7637 zł
2/2024	19 z 21	Płaca godzinowa	4 440,00 zł	4 234,5682 zł
2/2024	19 z 21	Zwiększenie za 4 godzin SW	65,64 zł	62,6001 zł
2/2024		Suma składników za okres	4 922,78 zł	4 695,0079 zł
<u>Podsumowanie</u>		Stawka miesięczna: 4 695,01 zł	Stawka dzienna: 156,50 zł	
Pokazuj:		składniki i wyłuszczone sumy		

Ze względu na to, że w miesiącu, w którym występuje zwolnienie z powodu siły wyższej występuje również absencja z tytułu zwolnienia lekarskiego, to otrzymane wynagrodzenie należy uzupełnić o 50 % siły wyższej. Kwota ta jest wyrażona w składniku *Zwiększenie za 4 godziny SW*.

W celu jej obliczenia należy najpierw wyliczyć stawkę dzienną, następnie pomnożyć ją przez ilość godzin zwolnienia z powodu siły wyższej. Otrzymałą kwotę należy zmniejszyć o 50%.

(Płaca godzinowa + Premia + za zwolnienie-siła wyższa): ilość godzin przepracowanych = stawka dzienna

$$(4440 \text{ zł} + 352,38 \text{ zł} + 64,76 \text{ zł}) : 148 = 32,82 \text{ zł}$$

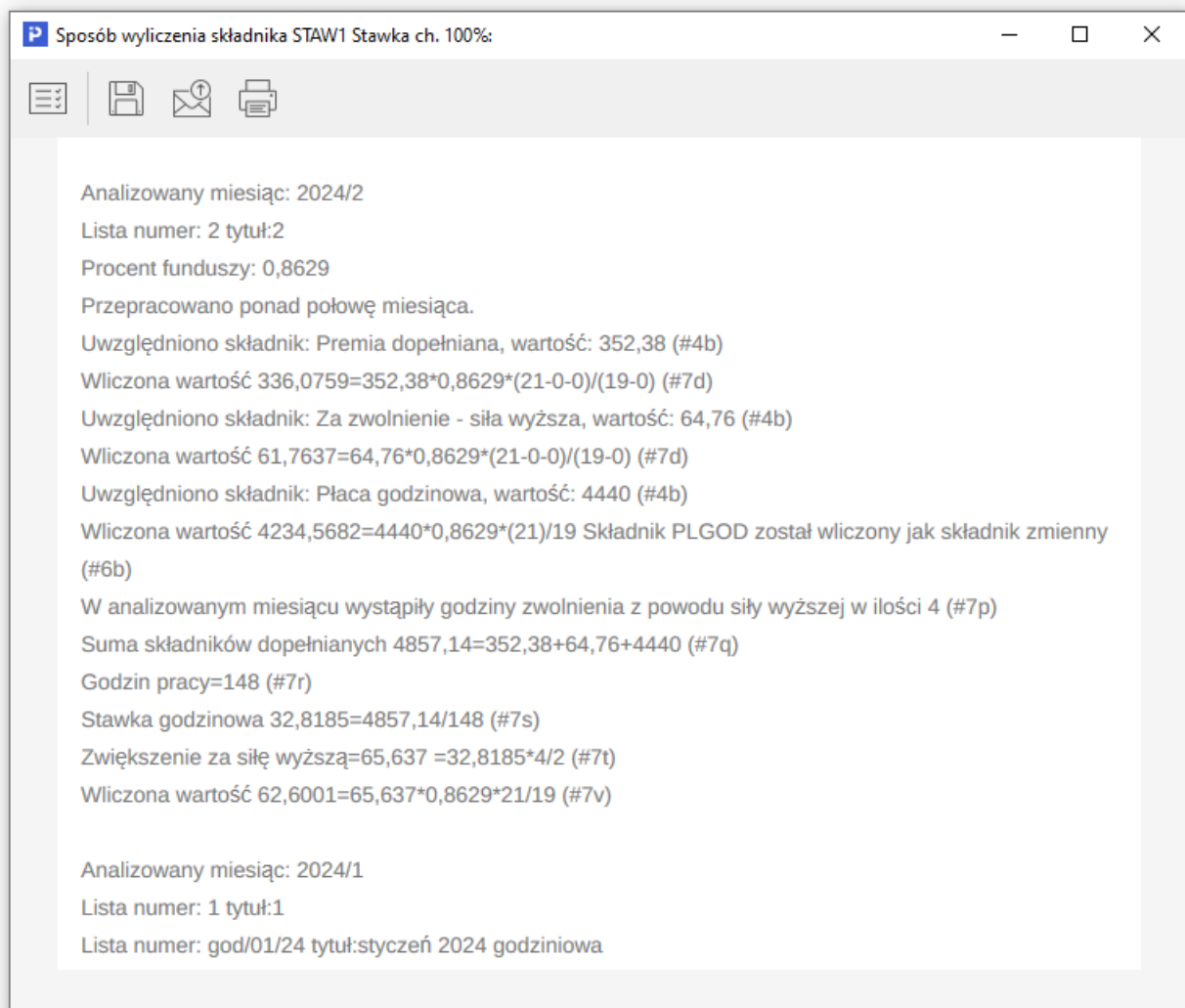
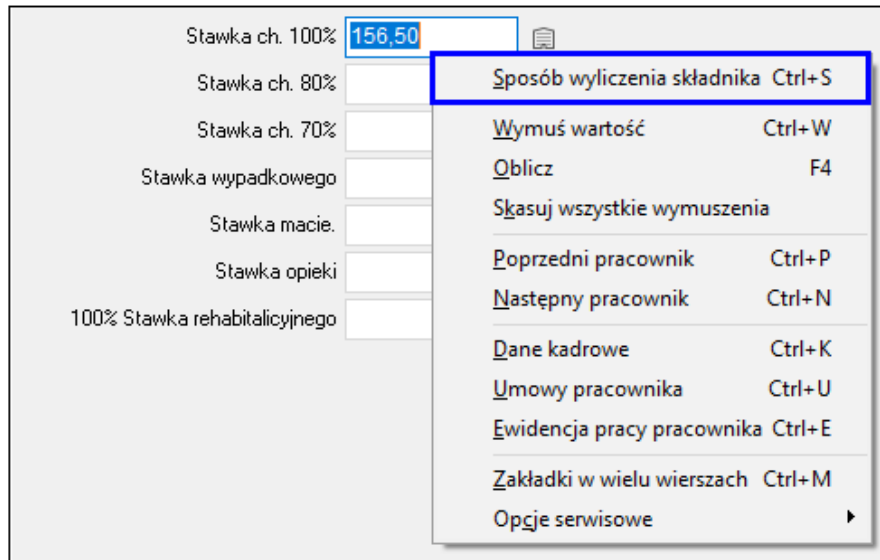
Stawka dzienna x 4 h zwolnienia z powodu siły wyższej = wynagrodzenie za siłę wyższą

$$32,82 \text{ zł} \times 4 \text{ h} = 131,28 \text{ zł}$$

Wynagrodzenie za siłę wyższą x 50% = Zwiększenie za 4 godzin SW

$$131,28 \text{ zł} \times 50\% = 65,64 \text{ zł}$$

W oknie edycyjnym listy płac menu kontekstowym składnika *Stawka chorobowego 100%* dostępna jest opcja *Sposób wyliczenia składnika* (Ctrl+S) prezentująca zastosowane obliczenia.

Uzasadnienie wprowadzonych rozwiązań w systemie

Istnieje **rozbieżność w traktowaniu wynagrodzenia wyrażonego stawką godzinową** pomiędzy *ustawą o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa z dnia 25 czerwca 1999 r.* (Dz.U. 2023 r. poz. 5780) a stanowiskiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z ustawą, przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego stawka godzinowa traktowana jest jako wynagrodzenie stałe. ZUS w wymienionym wyżej artykule określa stawkę godzinową jako wynagrodzenie zmienne. Z uwagi na odmienne metody wyliczania stawki w kontekście wynagrodzenia stałego i zmiennego, zastosowanie obu metod prowadzi do różnic w wyliczeniach stawki zasiłku.

Do tej pory w systemach Streamsoft wynagrodzenie wyrażone stawką godzinową uwzględniane było zawsze jako składnik stały, zgodnie z zapisami ww. ustawy. Oznacza to, że w standardowych algorytmach list płac wykorzystujących składniki *Płaca zasadnicza* (PLZAS) i *Płaca podstawowa* (PLPOD), **składnik PLPOD traktowany jest jako stały**, niezależnie czy jego wartość wynika z miesięcznej płacy zasadniczej czy ze stawki godzinowej.

Interpretacja ZUS w zakresie dopełniania wynagrodzenia w przypadku wystąpienia siły wyższej, wskazuje na **konieczność traktowania wynagrodzenia wyrażonego stawką godzinową jako składnika zmiennego**. W celu rozdzielenia płacy wyrażonej w stawce miesięcznej oraz stawce godzinowej należy zastosować składnik *Płaca godzinowa* (PLGOD), który uwzględniany jest jako składnik zmienny. Pozwala to, w przypadku wystąpienia nieobecności z powodu choroby oraz siły wyższej, zastosowanie dopełnienia wynagrodzenia zgodnie z obliczeniami przedstawionymi przez ZUS.